

Notitie

Project:	Angerensche en Doornenburgsche Buitenpolder
Onderwerp:	Externe Veiligheid
Referentie:	15M3033-08
Datum:	11 november 2016
Auteur:	R. Leenards

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 6 februari 2014 heeft de gemeenteraad van Lingewaard het bestemmingsplan Huissensche Waarden vastgesteld voor het toen actuele plan van initiatiefnemer Basal. Dit bestemmingsplan was opgesteld om de herinrichting van de Huissensche Waarden mogelijk te maken. In dit project werden rivierverruiming op grond van de Planologische kernbeslissing Ruimte voor de Rivier (verder PKB), zand- en kleiwinning gecombineerd met recreatie, natuurontwikkeling en herstel van cultuurhistorische waarden. Dit project is vanwege beperkte beschikbaarheid van financiële middelen echter niet uitgevoerd. Het voor dit project opgestelde bestemmingsplan is vernietigd.

De doelstelling op basis van de PKB geldt nog onverkort. En ook de vraag naar klei en zand blijft bestaan. Daarnaast blijft ook de behoefte aan een integrale herontwikkeling van de Huissensche Waarden: toename biodiversiteit, boscompensatie, landschapsversterking en schoon water (Kaderrichtlijn Water). Caprice/ Steenfabriek Huissenswaard en K3Delta hebben, mede om de hiervoor genoemde redenen, een nieuw inrichtingsplan voor de Angerensche en Doornenburgsche Buitenpolder in het zuidelijk deel van de Huissensche Waarden, opgesteld. Het inrichtingsplan komt op hoofdlijnen overeen met het oude inrichtingsplan, wat dit gedeelte van de uiterwaard betreft. Het vormt mogelijk een eerste stap in de verdere planvorming voor de gehele Huissensche Waard.

1.2 Doel

De Angerensche en Doornenburgsche Waarden vormen het zuidelijk deel van de Huissensche Waarden. Het plan ziet op grootschalige natuurontwikkeling in het gebied, door zand- en kleiwinning. Hiermee krijgt het gebied een impuls voor ruimtelijke kwaliteit en natuurwaarden. De kleiwinning en zandwinning vormen de financiële dragers om een deel van de toekomstvisie Huissensche Waarden daadwerkelijk te realiseren:

- Versterking van de landschappelijke opbouw en daarmee de herkenbaarheid en ontstaansgeschiedenis van de Angerensche en Doornenburgsche Buitenpolder;
- Versterking van de beleving van het landschap;
- De steenfabriek en haar activiteiten worden ook voor de toekomst ingepast;

- Een deel van het plangebied wordt aan landbouw onttrokken en tot natuurgebied ontwikkeld;
- Ontwikkeling van water-, oever- en rietvegetatie en mogelijk ook ooibos;
- Versterken van recreatiemogelijkheden door onder andere aanleg van fiets- en wandelpaden;
- Reconstructie van de voormalige meander De Wardt.

De klei gaat onder meer naar de steenfabriek en het gewonnen zand wordt gebruikt als ophoogzand voor ViA15. De doortrekking van de A15 is over het plangebied geprojecteerd. De financiële middelen voor de inrichting van het project komen voort uit de winning van de circa 0,5 miljoen m3 keramische klei en maximaal 1,1 miljoen m3 zand.

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is de Notitie Externe veiligheid en bevat de effectbeoordeling van de externe veiligheid voor de verschillende varianten. Na dit inleidende hoofdstuk volgt in hoofdstuk 2 de beschrijving van de wet- en regelgeving, in hoofdstuk 3 het beoordelingskader en –methode, in hoofdstuk 4 de beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling en in hoofdstuk 5 de effecten van de varianten. In hoofdstuk 6 is de beoordeling van de effecten samengevat weergegeven.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Beleid en normstelling

Externe veiligheid heeft betrekking op de gevaren die mensen in de directe omgeving lopen als gevolg van een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Er wordt onderscheid worden gemaakt tussen inrichtingen waar gevaarlijke stoffen worden bewaard en/of bewerkt en transportroutes waarlangs gevaarlijke stoffen worden vervoerd. De aan deze activiteiten verbonden risico's moeten aanvaardbaar blijven. Bij ruimtelijke plannen dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken, namelijk:

- bedrijven waar activiteiten plaatsvinden die gevolgen hebben voor de externe veiligheid;
- transport van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of door leidingen.

Het voornemen heeft betrekking op het ontgraven van zand en klei in een gebied waar transport van gevaarlijke stoffen plaats vindt.

2.2 Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Voor zowel bedrijvigheid als transport van gevaarlijke stoffen zijn twee aspecten van belang: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor bedrijvigheid staat dit in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en voor buisleidingen in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). In deze besluiten zijn de centrale begrippen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Het Plaatsgebonden Risico (PR) van een activiteit met gevaarlijke stoffen is de kans per jaar om te overlijden op een bepaalde plaats ten gevolge van ongevallen met gevaarlijke stoffen bij die activiteit wanneer iemand 24 uur per dag gedurende het gehele jaar onbeschermd op die plaats zou verblijven.

Het Groepsrisico (GR) van een activiteit met gevaarlijke stoffen is de cumulatieve kans per jaar dat een groep mensen met een minimale grootte overlijdt ten gevolge van de mogelijke ongevallen met gevaarlijke stoffen bij die activiteit.

De normen voor het GR hebben een oriënterende waarde. De oriëntatiewaarde is een ijkpunt in een systeem waarin gezocht moet worden naar maatschappelijk aanvaardbare grenzen. Indien de oriënterende waarde voor het GR wordt overschreden, kan dit in het algemeen ook ruimtelijke beperkingen opleveren voor (delen van) het betreffende gebied.

2.3 Besluit externe veiligheid inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is bedoeld om mensen in de buurt van een bedrijf met gevaarlijke stoffen te beschermen. Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit rond zo'n bedrijf moet rekening worden gehouden met

veiligheidsafstanden ter bescherming van individuen (plaatsgebonden risico) en groepen personen (groepsrisico).

2.4 Besluit externe veiligheid transportroutes

Het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt), stelt regels aan transportroutes en de omgeving daarvan. Zo moet een basisveiligheidsniveau rond transportassen (plaatsgebonden risico) en een transparante afweging van het groepsrisico worden gewaarborgd. Daarmee wordt voor ruimtelijke besluiten nadrukkelijk vastgelegd om rekening te houden met de risico's van transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor.

2.5 Besluit externe veiligheid buisleidingen

Het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen is geregeld in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het Bevb beschrijft de taken en verantwoordelijkheden van de leidingexploitant en van de gemeenten. Het Bevb geeft de risiconormen voor het plaatsgebonden risico (PR) en regels voor het groepsrisico (GR).

Het voornemen betreft het ontgraven van klei en zand in een gebied waar transport van gevaarlijke stoffen plaats vindt. Het voornemen leidt niet tot een toename van (beperkt) kwetsbare objecten in het gebied en leidt ook niet tot een wijziging ten aanzien van de aanwezigheid van risicobronnen. Er vindt dan ook geen wijziging plaats van het huidige plaatsgebonden- en groepsrisico.

Wel moet bij het ontgraven van klei en zand rekening worden gehouden met de ondergrondse infrastructuur/risicobronnen.

3 Beoordelingskader en methode

3.1 Beoordelingskader

Het aspect externe veiligheid wordt kwalitatief beoordeeld voor de uitvoeringsfase en dan nog enkel in relatie tot de winningswerkzaamheden nabij aanwezige ondergrondse risicobronnen.

De huidige situatie (agrarische functie), de uitvoeringsfase (winningswerkzaamheden) en de gebruiksfase (recreatieve functie) verschillen weliswaar voor wat betreft het aantal aanwezige personen in het plangebied, doch dit heeft slechts een verwaarloosbare invloed op het groepsrisico omdat de bijdrage van het plangebied aan het groepsrisico dermate laag is.

Met betrekking tot de gebruiksfase treedt er als gevolg van de activiteit (klei- en zandwinning) geen verandering op ten aanzien van het aspect externe veiligheid. Het plangebied is geheel onbebouwd, dus er zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten. Wat betreft het plaatsgebonden risico en het groepsrisico is geen verder onderzoek nodig. Op grond hiervan is het aspect externe veiligheid niet relevant vanuit wetgeving in de gebruiksfase.

3.2 Methode

Voor de beoordeling van het aspect externe veiligheid zijn enkel de aanwezige bronnen binnen het plangebied relevant voor de omgeving. Buiten het plangebied vinden geen werkzaamheden plaats die van invloed zijn op de risicobronnen buiten het plangebied. De werkzaamheden binnen het plangebied hebben evenmin invloed op de risicobronnen buiten het plangebied. De uit te voeren graafwerkzaamheden kunnen wel van invloed zijn op het risico van de aanwezige bronnen binnen het plangebied. In het plan zijn maatregelen voorzien om deze invloed op het risico tot een minimum te beperken.

4 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In de huidige situatie is binnen het plangebied sprake van een aantal risicobronnen waarvoor geldt dat graafwerkzaamheden een verhoogd risico vormen.

Hoge druk aardgastransportleidingen

Dit zijn buisleidingen waardoor aardgas wordt getransporteerd, met een maximale werkdruk variërend van 40 tot 80 bar, in beheer bij Gasunie Transport Services BV. Het betreft de leidingen N-578, A-505, A-507 en A-663.

Transportroute gevaarlijke stoffen

Door het plangebied loopt de Betuweroute dit is een basisnetroute en als zodanig opgenomen in Bijlage II Tabel Basisnet Spoor van de Regeling basisnet.

Het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van het Pannerdens kanaal, dit is, als onderdeel van de binnenvaartroute Corridor Rijn - Oost-Nederland, een Basisnetroute en als zodanig opgenomen in Bijlage III Tabel Basisnet water van de Regeling basisnet.

De toekomstige doortrekking van de A15 ligt centraal over het plangebied. Mogelijk is de A15 gerealiseerd en opengesteld terwijl de klei- en zandwinning nog plaats vinden. De kans is echter uitgesloten dat graafwerkzaamheden van invloed zijn op het risico van deze transportroute gevaarlijke stoffen.

In het plangebied is een voorkeurstracé voor buisleidingen van nationaal belang aangewezen met aan weerszijden van het tracé een zoekgebied van 250 meter, gemeten vanaf de buitenste begrenzing van dat tracé. De gemeente Lingewaard heeft aangegeven dat reeds een nieuwe leiding op een alternatief tracé Beuningen – Angerlo is gerealiseerd. Daarmee is de noodzaak voor de reservering in het plangebied komen te vervallen. De Structuurvisie Buisleidingen, en de daaraan gekoppelde reserveringen die zichtbaar zijn op onder andere www.ruimtelijkeplannen.nl, wordt pas op termijn geactualiseerd. De vervallen reservering wordt pas bij deze actualisatie verwerkt. Mocht er ondanks het benutten van een alternatief tracé op lange termijn alsnog ruimte nodig zijn voor buisleidingen, dan is ook na uitvoering van het project in de Angerensche en Doornenburgsche Buitenpolder voldoende ruimte beschikbaar langs de dijk.

5 Planvarianten

De randvoorwaarden voor het plan leiden ertoe dat, de varianten die redelijkerwijze in beschouwing kunnen worden genomen beperkt zijn en worden gezocht in inrichtingsvarianten gericht op natuurwaarden en recreatie. Gedacht wordt aan bijvoorbeeld het wel of niet ontwikkelen van een ooibos in het gebied tussen de geul en de steenfabriek en verbetering van de recreatiemogelijkheden zoals gescheiden fietspad, ruimte voor een ijsbaan (wens van de lokale ijsvereniging) en wandelpaden. Deze planvarianten hebben geen invloed op de externe-veiligheidsrisico's.

6 Beoordeling

Met betrekking tot externe veiligheid zijn de varianten niet onderscheidend van elkaar.

Buisleidingen

Conform het Bevb zal in het bestemmingsplan de ligging van de hoge druk aardgastransportleidingen zijn weergegeven alsmede de daarbij behorende belemmeringenstrook ten behoeve van het onderhoud van de buisleiding. De belemmeringenstrook bedraagt ten minste vijf meter aan weerszijden van een buisleiding, gemeten vanuit het hart van de buisleiding.

Binnen de belemmeringenstrook zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten toegestaan. De planregels moeten binnen de belemmeringenstrook een verbod bevatten voor het oprichten van bouwwerken. Ontheffing hiervan is mogelijk nadat de exploitant hierover is gehoord. Ook zal een aanlegvergunningstelsel worden opgenomen voor werken of werkzaamheden die de leiding kunnen beschadigen, zoals:

- het aanleggen van diepwortelende beplanting;
- het aanbrengen van wegen of paden of andere oppervlakteverhardingen;
- het indrijven van voorwerpen in bodem;
- het uitvoeren van grondbewerking;
- het aanleggen van wateren.

Voor het verkrijgen van een dergelijke vergunning dient de aanvrager in overleg met de leidingbeheerder vast te leggen welke vergavingsafstand tot de leiding aangehouden dient te worden. Hiermee is de kans op beschadiging van de leiding als gevolg van graafwerkzaamheden uitgesloten.

Het bovenstaande is tevens van toepassing op eventueel nog aan te leggen buisleidingen van nationaal belang binnen het aangegeven voorkeurstracé.

Betuweroute

Het tracé van de Betuweroute dat door het plangebied loopt is ter plaatse gelegen in een tunnel.

De gronden boven de tunnel in de Betuweroute worden aangeduid met de gebiedsaanduiding 'overige zone – Betuwetunnel'. In de planregels van het bestemmingsplan Angerensche en Doornenburgsche Buitenpolder worden regels opgenomen dat in deze zone geen graaf- of andere voor de tunnel bedreigende werkzaamheden mogen plaatsvinden.

Hiermee is een verhoogd risico voor deze bron als gevolg van klei- en zandwinning uitgesloten.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Aangezien het plan geen bebouwing en evenemententerreinen (beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten) mogelijk maakt is er geen verder onderzoek naar het plaatsgebonden risico nodig.

Groepsrisico (GR)

Het plangebied ligt in het invloedsgebied groepsrisico van de aardgastransportleidingen, de nog aan te leggen A15, Pannerdens Kanaal en Betuweroute.

Aangezien het plan geen bebouwing en evenemententerreinen (beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten) mogelijk maakt is er geen verder onderzoek naar het groepsrisico nodig. Het groepsrisico zal niet wijzigen door het plan.

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.